

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Informace požadované zaměstnavatelem a paragrafy

Nedávno jsem se setkal s dotazem, známá popisovala situaci, že její manžel je tzv. neuvolněným obecním zastupitelem, což jej (resp. rodinu) samozřejmě neuživí, pobírá zde relativně nízkou finanční odměnu, zdaleka nedosahující ani výše minimální mzdy. Proto je nucen si hledat plnohodnotné zaměstnání, aby (spolu)uživil rodinu.

Skutečnost, že je zastupitelem muž uvádí ve svém životopise, je na to náležitě pyšný, a taktéž aby bylo zřejmé, že ho budoucí zaměstnavatel bude muset uvolňovat na zasedání zastupitelstva, popř. kontrolního výboru zastupitelstva, jehož je také členem. Může se ho potenciální zaměstnavatel při pohovoru ptát jaké politické strany či hnutí manžel je členem? Resp.za jakou politickou stranu (hnutí) byl do zastupitelstva zvolen? Musí zmíněný manžel na takovou otázku odpovědět?

Ustanovení § 316 odst. 4 dnešního zákoníku práce z důvodu ochrany zaměstnance jednoznačně a autoritativně stanoví, že zaměstnavatel nesmí vyžadovat od zaměstnance informace, které bezprostředně nesouvisí s výkonem práce a se základním pracovněprávním vztahem.

Zaměstnavatel nesmí ex lege vyžadovat informace zejména o

- a) těhotenství,
- b) rodinných a majetkových poměrech,
- c) sexuální orientaci,
- d) původu,
- e) členství v odborové organizaci,
- f) členství v politických stranách nebo hnutích,
- g) příslušnosti k církvi nebo náboženské společnosti,
- h) trestněprávní bezúhonnosti

to, s výjimkou písmen c), d), e), f) a g), neplatí, jestliže je pro to dán věcný důvod spočívající v povaze práce, která má být vykonávána, a je-li tento požadavek přiměřený. Anebo v případech, kdy to stanoví zákoník práce anebo zvláštní právní předpis. Za upozornění stojí, že tyto informace nesmí zaměstnavatel získávat ani prostřednictvím třetích osob.

Zaměstnavatel v Česku tedy smí určité z těchto informací výjimečně požadovat. Avšak jen tehdy, je-li pro to věcný důvod spočívající v povaze práce, kterou má zaměstnanec vykonávat.

Např. požadavek prokázání trestněprávní bezúhonnosti výpisem z rejstříku trestů v případě, kdy má zaměstnanec vykonávat práci spojenou s odpovědností za svěřené hodnoty je právně akceptovatelný.
[1]

Připomeňme, že informace ohledně sexuální orientace, původu, členství v odborové organizaci, členství v politických stranách nebo hnutích, příslušnosti k církvi nebo náboženské společnosti ex lege nesmí zaměstnavatel od zaměstnance požadovat nikdy. Ani kdyby se to jevilo, jako účelné pro výkon povolání.

Z čehož mj. plyne že žádný budoucí zaměstnavatel se při pohovoru tedy rozhodně nemůže vašeho manžela ptát jaké politické strany či hnutí manžel je členem. To plyne přímo ze zákoníku práce.

Otázka, zda možno pokládat dotazy a conto, za jakou politickou stranu (hnutí) byl uchazeč o zaměstnání do zastupitelstva obce (města) zvolen je nepatrně složitější. Nicméně také zde musíme dojít k závěru, že tento typ dotazu je právně v Česku zakázaný. Při pozorné četbě ustanovení § 316 odst. 4 účinného zákoníku práce si všimneme, že se tu jedná o demonstrativní výčet, tedy nezavřenou množinu důvodů. Personalisté zde někdy chybují, že pokládají výčet z ustanovení § 316 odst. 4 zákoníku práce za taxativní, ale jde tady, jak jsme si již řekli, o výčet demonstrativní.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,

právník a vysokoškolský pedagog (Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut - AMBIS, a.s. Praha - Brno)

[1]Viz blíže např. ELIÁŠ, Karel, HŮRKA, Petr a kol. Zákoník práce a související ustanovení občanského zákoníku s podrobným komentářem k 1. 1. 2014. 3. vyd. Olomouc: ANAG, 2014.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Platformová práce](#)
- [Několik poznámek z pera Nejvyššího soudu k nemocem z povolání a důkazní nouzi](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [České zaměstnavatele čeká zkouška férového odměňování](#)
- [Možnosti a meze obhajoby v souvislosti se šetřením porušení pravidel podle zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti](#)
- [Platformová práce: Nenápadná revoluce v českém pracovním právu](#)
- [Švarcsystém a podnikání v IT - nelegální práce](#)
- [Aktuální úprava výpovědní doby dle zákoníku práce: komparace napříč Evropou](#)
- [Zaměstnanecké benefity dle ustanovení § 6 odst. 9 písm. d\) zákona o daních z příjmů v roce 2026](#)
- [Časté právní mýty o kamerách na pracovišti](#)
- [Implementace směrnice o transparentnosti odměňování v České republice](#)